

Veelkord Peetri kooli hankest.

Kuna see teema mulle ikka kahtlasena tundus, siis esitasin küsimusi Rahandusministeeriumi

- riigihangetega tegelevale osakonnale;
- kohalike omavalitsuste rahanduslike küsimustega tegelevale osakonnale.

Lisaks küsisin hanke protseduuriga seotud dokumente vallast.

Tõden, et kõikidele minu küsimustele ka vastati, sh ka Vallavalitsusest saadeti kenasti küsitud materjalid. See iseenesest oli midagi üsna uut tänase koalitsiooni käitumises.

Riigihanke läbiviimise korrektsuse kohta küsisin muuhulgas sellised küsimused

1. Kas selle hankega on rikutud RHS-i? Avatud hankele pakkumise tegemise aeg peaks olema avaldamisest mitte vähem kui 52 päeva, siinses kaasuses tuleb avaldamisest kuni lepingu allkirjastamiseni 42
2. Kuidas kommenteerida, et valla poolt on hanke üldandmetes näidatud antud hanke kontekstis volitatud isikuna inimene, kes on võidupakkumise teinud ettevõtte omanikeringis?

Vastus Rahandusministeeriumi Riigihangete ja riigiabi osakonna nõunikult:

1. *Riigihangete seaduse (RHS) § 35 sätestab pakkumuste ja hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtajad ning vastavaid tähtaegu on hankija kohustatud vastavalt valitud menetlusliigile ka järgima. Osundame, et sama paragrahvi lõige 6 annab teatud juhtudel võimaluse ka eelnimetatud tähtaegade lühendamiseks, seega ei pruugi tavapärasesest lühem pakkumuste või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtaeg tähendada automaatselt RHSi rikkumist.*
2. *Eelkõige võib olla tegemist huvide konflikti juhtumiga. RHS § 38 lg 2 p 4 kohaselt hankija võib kõrvaldada hankemenetlusest pakkuja või taotleja kelle pakkumuse koostamisel on osalenud isik, kes on osalenud sama riigihanke hankedokumentide koostamisel või kes on muul viisil hankijaga seotud ja sellele isikule seetõttu teadaolev info annab talle eelise teiste pakkujate ees. RHS § 38 lg 2 p 4 annab hankijale kaalutusõiguse, kuna hankemenetlusest kõrvaldamise otsus on pakkuja jaoks negatiivse tagajärjega, peab vastav otsus olema kindlasti põhjendatud. Lisaks märgime, et RHS § 38 lg 2 p 2 alusel isik menetlusest kõrvaldamiseks, peab hankijaga seotus andma pakkujale eelise teiste pakkujate ees.*

Kommentaariks nii palju, et 30.09 oli selgelt riigihangete registrist näha (on ka täna 05.10), et Heinu Klaas on valla volitatud isik antud riigihankes ja seega on huvide konflikt olemas:

E-RIIGIHANGETE KESKKOND Infoportaal Riigihangete register

Minu töölaud Register Statistika Seaded Arhiiv

Hanke nimetus: PEETRI PÕHIKOOLI JA LASTEAIA JUURDEEHITUSE EHITUSTÖÖ Viitenumber: 136236 Seisund: hindamisel Avaldamise kp: 07.08.2012 Esitamise kp: 31.08.2012 Hankija: Rae Vallavalitsus (75026106)

Hanke üldandmed

Hankedokumendid

Hanke teated

Hankes osalejad

Teabevahetus

Lepingud

Vaidlustused

Hanke üldandmed

Abiinfo

Hanke üldandmetest leiata olulise koondinfo hanke kohta. Teadetega saate tutvuda lehel „Hanke teated“. Hankedokumentidele ja teabevahetusele ligipääsuks peate end autentima ID-kaardi või mobiil-ID-ga.

Nimetus PEETRI PÕHIKOOLI JA LASTEAIA JUURDEEHITUSE EHITUSTÖÖ

Hanke eesmärk Hankelepingu sõlmimiseks

Hankelepingu liik ehitustööd

Hankemenetluse liik Avatud hankemenetlus

CPV 45214200-2

Eeldatav maksumus - EUR

Hankelepingu kestus 11 kuud

Pakkumuse või taotluse esitamise aeg 31.08.2012 11:00

Pakkumuste e-menetus Ei

Rahvusvaheline

Viide eelteatele

Viide eelmisele riigihankele

Vastutav isik MARTIN MINN

Volitatud isik Heinu Klaas

Hange on jaotatud osadeks Ei

Hanke url <https://riigihanked.riik.ee/register/hange/136236>

Esitasin täpsustava küsimuse esimese (tähtaega puudutavas) küsimuse osas

Kas kõik §53 (6) nimetatud erinevad eelteated peavad kajastuma ka riigihangete registris?

Vastus:

RHS § 35 lg 6 sisaldub viide § 30, mis kehtestab eelteadete seonduva. Viimatinimetatud sätte kohaselt peab hankija esitama registrile eelteate juhul, kui hankija soovib kohaldada seaduses kehtestatud lühendatud tähtaegu pakkumuste esitamiseks.

Kommentaariks nii palju, et riigihankega seotud dokumentatsioon peab olema riigihangete registris leitav, seega ka kõik teated, mis annavad võimaluse riigihanke tähtaja lühendamiseks. 05.10.2012 tehtud päring riigihangete registrisse ei näita ühtegi eelteadet, mis oleks tehtud vähemalt 52 päeva enne hanke avalikustamist

Hanke nimetus: PEETRI PÕHIKOOLI JA LASTEAIA JUURDEEHITUSE EHITUSTÖÖ Viitenumber: 136236 Seisund: täitmisel Avaldamise kp: 07.08.2012 Esitamise kp: 31.08.2012 Hankija: Rae Vallavalitsus (75026106)

Hanke üldandmed

Hankedokumendid

Hanke teated

Hankes osalejad

Teabevahetus

Lepingud

Vaidlustused

Teated

Abiinfo

Siit leiata kõik hankega seotud teated, mis on Riigihangete registris avaldatud.

Nr	Teate ID	Teate liik	Seisund	Esitatud	Kinnitatud	Avaldatud	EL	ELT saadetud	Teade	Muudab teadet	Muudatused
1	1101521	Hanketeade	aegunud	06.08.2012	06.08.2012	07.08.2012 11:44					
2	1102763	Hanketeade	aegunud	21.08.2012	21.08.2012	21.08.2012 15:00				1101521	
3	1103127	Hanketeade	avaldatud	24.08.2012	24.08.2012	24.08.2012 15:00				1102763	
4	1106883	Riigihanke aruanne	avaldatud	01.10.2012	02.10.2012	02.10.2012 15:01					

NB! Eeltoodust on seega selge, et

- riigihangete registris valla volitatud isikuna näidatud isiku ja võidupakkumise (ka teise koha saanud pakkumise) teinud juriidilise isiku osaniku ühtivuses on tegemist huvide konflikti juhtumiga ja tegelikult oleks pidanud hankija

kõrvaldama esimesed kaks pakkujat, sest H.Klaas on mõlemaga seotud kui osanik. Kuivõrd seda ei tehtud, siis saab jätkuvalt asuda seisukohale, et hankija ja pakkuja on pakkumise ettevalmistamisel omavahel „aktiivset“ koostööd teinud. Ükski kättesaadav dokument ei ole seda järeldust kummutanud!

- hankijal (Rae vald) puudus alus hanke tähtaega lühendada 24-le päevale, sest riigihangete registris puuduvad eelteated, mis RHS §53 lõike 6 kohaselt lubaksid avatud hanel tähtaegu nii suures mahus lühendada.

Eelarvedistsipliini osas esitasin sellise küsimuse

Tere hr Liivik

Mul on tekkinud küsimus, et kuidas tuleb defineerida KOFJS § 28 (3), mis räägib eelarve aastat ületavate kohustuste võtmisest. Toon näite, mille kontekstis definitsioonile sisu sooviksin

1. Kuulutatakse välja hange lasteaia ehitamiseks
2. Saabub ca 10 pakkumist, madalaim ca 5 miljonit euri
3. Töö hõlmab kahte eelarveaastat
4. Valla 2012 eelarves on objektile eraldatud 900 000 ja seletuskirjas lisatud, et ka 2013 on ette nähtud sama summa, seega on volikogu arvestanud 1,8 miljoniga ja mitte 5 miljoniga.
5. Vallavanem allkirjastab lepingu

Kas antud olukorras oleks eeltoodud seadusesätte kontekstis siiski pidanud küsima luba volikogult? Mulle isiklikult tundub, et seadus ütleb seda sõna-sõnalt

Vastus konkreetne:

Kirjeldatud juhul tulnuks enne lepingu allkirjastamist volikogu luba saada. Sellises mahus täiendavad kulud mõjutavad olulisel määral valla eelarvet.

Parimat

Sulev Liivik

Rahandusministeerium

NB! Seega on selge, et ilma volikogu loata sellise lepingu sõlmimisega on vallavanem räägelt oma volitusi ületanud.¹

---

¹ Siia juurde veel selline kommentaar, et ootasin volikogu kutset ja arvasin, et selles on volituse andmise punkt tagantjärele sees. Seda küll, et tagantjärele, kuid siiski oleks olnud võimalik (kui hääled kokku tulevad) asi seadusega kooskõlla viia. Paraku sellist punkti istungi päevakorras pole??

Vallavalitsusest küsisin hanke avamise, kvalifitseerimise ja edukaks tunnistamise dokumentatsiooni.

Kõik need protokollid on vormistatud korrektselt ja vormilise poolega vaielda ei saa. Kuid siiski on üks aga. Seekord siis selline, et kui avamine toimus 31.08, mis oli reede, siis pakkumuste vastavaks tunnistamine toimus 04.09, mis oli teisipäev. Seega suudeti kontrollida kõikide pakkumisega seotud ja esitada nõutud dokumentide sisu **14 tunni** jooksul (reedel avamise protseduuri lõpust 11.35 tööpäeva lõpuni 14.00; esmaspäev 8 tundi miinus lõuna, teisipäev 8.00 kuni koosoleku alguseni 12.00). Kvalifitseerimistoimingut ehk siis nõutud dokumentide vastavuse kontrolli teostab jurist (või tegi seda konsultant/või volitatud isik?) ja seega loodetavasti jõudis ta 10 pakkuja kvalifitseerimiseks nõutud dokumentide sisu ja vormi vastavust nõutule kontrollida – ca 1 tund ühele pakkujale. Teoreetiliselt on see teostatav, kuid antud kaasuses juba teame, et kontroll pole olnud piisav ja nii on läbi läinud (?)² huvide konflikti sisaldav pakkumine, samuti on läbi läinud see, et ühe ja sama isikuga seotud ettevõtted on esitanud alternatiiv pakkumisi, mis olid keelatud. Nendele pole dokumente kontrollinu jälle jõudnud või pole tahtnud jõuda.

Siit edasi läheb aga juba täiega küsitavaks, sest tuleb hakata kontrollima ka sisulist pakkumist – nõutud tehniliste lahenduste, materjalide jms osas ja jõuda veendumusele, et pakutud hinnaga on võimalik soovitud töö teostus saada. Siin oleks hindaja pidanud (eeldusel, et kokkumäng pakkujaga puudus), nähes hindade erinevust, tegema kontrollküsimuse osades, kus hinnad teiste (sealjuures suhteliselt ühte auku tehtud pakkumistest) lahknema hakkasid. Sellise tööga oleks hindajal (ilmselt siis palgatud konsultant) , arvestades kirjavahetust, pidanud aega minema vähemalt nädal (reeglina aga veelgi kauem sellise suurusega hanke puhul). Aga üllatus, üllatus – ka edukaks tunnistamine toimus samal ajal (ühel koosolekul) kui pakkujate kvalifitseerituks tunnistamine. Ja siin on selge ebakõla, mis toob jälle tagasi oletuse juurde, et hankija ja pakkuja on teinud pakkumise juures koostööd ning edukas pakkumine sai pool miljonit eurot edukam olla vaid tänu sellele, et tulevikus on plaanitud midagi muuta – vähendada mahtu või maksta juurde mingite „põhjendatud“ tegevuste eest.

Kui siit edasi veel teada, et vallavanema käskkirjaga on kogu tegevus veel ka kinnitatud samal päeval, siis kahtlus vaid süveneb.

Tänaseks on väljastatud ka ehitusluba, väidetavalt on kooskõlastused korras. Paraku on järelevalve institutsiooni sõnutsi vist tegemist ka kooskõlastuse võltsimisega. Seega pole keegi vallast isegi suvatsenud (või pole lubatud pöörata?) tähelepanu pöörata dokumentidele, mille alusel ehitusluba väljastatakse. Vaesed ametnikud, kes endaga nii manipuleerida lubavad ja võtavad poliitikute rumalused oma õlgadele, sest Rae vallas ei kirjuta ehitusloale alla ükski poliitik, kes rumalate otsuste tegemisel osalevad. Nii saavad nad tulevikus näpuga ametnikele näidata ja omad käed puhtaks lüüa☺

Raivo Uukkivi
Volikogu liige

---

² Aga võib ju olla, et ei läinud läbi vaid pidigi nii minema